

τητος ἀπαραδειγματίστου. Ἐκατὸν ἐκ τῶν καρπῶν τούτων ὁμοιοζόντων ὠραία μῆλα μεγάλα, τιμῶνται μίαν καὶ ἡμίσειαν περίπου δραχμὴν, καὶ ἐνίοτε ἐν μόνον δένδρον ἀποφέρει δύο καὶ τρεῖς χιλιάδας δραχμῶν κατ' ἔτος. Ὁ Κ. Tussac, συγγραφεὺς Γάλλος γνωστὸς καὶ ἀξιόπιστος, γράψας τὸ 1808 περὶ τῶν φυτῶν τῆς Ἀμερικῆς βεβαίωσι ὅτι ἰδενεῖς Ἁγίον Δομίνικον ἀποτιλλέρην, ἧτις, κατὰ τὰ κατάστιχα τοῦ ἰδιοκτῆτου τὰ ὅποια παρετήρησεν ἰδίους ὀφθαλμοῖς, ἔδωκεν ἐπὶ ἐν ἔτος 6,600 δραχμῶν! Ἄν αἱ διακόσιαι χιλιάδες οἰκογένειαι αἰ κατοικοῦσαι ἐν Ἑλλάδι, εἶχον, πλὴν ὀλίγων τινῶν, ἀνά ἐν τοιοῦτον δένδρον, ἤθελον βεβαίως λογίζεσθαι εὐτυχέσταται.

Αἱ Ἀντίλλαι εἶχουσι καὶ ἄλλους καρποὺς ὁμοιοζοντας κατὰ τὴν γεῦσιν τὸ κρέας, τοσοῦτον μάλιστα, ὥστε οἱ εὐρωπαῖοι οἱ γευόμενοι ἐξ αὐτῶν παρεσκευασμένων μαγειρικῶς, πιστεύουσι τῶντι ὅτι τρώγουσι κρέας.

Συνήθως αἱ ὀπώραι τῆς Ἀμερικῆς εἶναι ὀγκωδέστεραι τῶν ἡμετέρων, ὡς τὸ ἀρμενιακὸν μῆλον (βερίκοκκον) τῆς ἀντικρῆ εἰκόνας, ἢ καὶ ἀλλοῖου σχήματος.

(Ἐπιτετα συνέχεια.)

Ο ΠΡΟΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΝ ΕΡΩΣ.

ΕΝ Τῇ ΝΗΣΩ ΛΕΥΚΑΔΙ.

—0—

Ἦν δώσωμεν τοῖς φιλομαθῆσιν ἰδέαν τινὰ τῆς ἐν τῇ μικρᾷ ἡμῶν πόλει καλλιιεργείας τῆς Ἀρχαιολογίας ἐν γένει, καὶ ἰδίως τῆς Νομισματικῆς, ἀρκεῖ ἡμῖν ν' αναφέρωμεν τοὺς ἐνταῦθα μετ' ἀφοσιώσεως αὐτῇ ἐπομένους, καὶ περιγράψωμεν βραχέως ὅσον τὰ πρὸ πολλοῦ ἤδη ὑπάρχοντα ἐν αὐτῇ ἀξιολογώτερα Ἀρχαιολογικὰ Μουσεῖα, ἅτινα, καθ' ἃ ἐκ νομισμάτων μάλιστα συγκεκροτημένα, παρέχουσιν ἡμῖν τὴν ἀφορμὴν τοῦ προτάξαι λέξεις βραχείας τινὸς καὶ περὶ τῆς ἐρμηνεύσεως αὐτῶν Ἐπιστήμης καὶ τῆς ἐκ ταύτης ὠφελείας πρὸς τοῦ ἀρχαίου βίου τὴν διαφώτισιν, τοῦ συνιστῶντος τὸ ἀντικείμενον πάσης Ἀρχαιολογίας, μὴ νομίζοντες τὴν ἀφορμὴν καὶ τὸν τόπον κατάλληλον πρὸς πλείονα περὶ τούτου Φιλολογικὴν ἀκριβολογίαν.

Ἡ Νομισματικὴ, ὡς καὶ τὸ αὐτῆς ἐμφαίνει ὄνομα, εἶναι Ἐπιστήμη, σκοπὸν προτιθεμένη τὴν σπουδὴν καὶ ἐρμηνείαν τῶν νομισμάτων καὶ μεταλλίων ἢ νομισματοσήμων [Médailles]. Αὕτη, κλάδος τῆς Ἀρχαιολογίας, διέσωσεν ἡμῖν οὐκ ὀλίγας εἰδήσεις περὶ τε τῶν θεησκευμάτων καὶ τῆς πολιτικῆς τῶν Ἀρχαίων καταστάσεως, τῆς Γεωγραφίας καὶ Χρονολογίας καὶ ἱστορίας Λαῶν, ὧν ἐν ταῖς Συγγραφεῦσιν, τ' ὄνομαμόνον οἶδαμεν, ἕκαστον Νομισματικὸν μνημεῖον καὶ

διότι σύγχρονος τοῦ πρὸς ἃ ἀναφέρεται γεγονότος ὁμολογία, καὶ διότι μὴ ὑποκείμενον, ὡς τὰ χειρογράφων χωρία, νὰ διασφαρῆ ἢ ἐπιτημηθῆ ξέναις χερσίν, ἀποβαίνει βέβαια παντὸς ἄλλου ἀξιοπιστότερον. Τὰ μετάλλια δὲ χρησιμεύουσι προσέτι ἰδίως καὶ πρὸς ἐκτίμησιν τῆς Ἀρχαίων καλλιτεχνίας, ἅτε προσφέροντα ἡμῖν τὴν παράστασιν πλείστων ἀξιολόγων μνημείων, οἷον τὸ φέρον τύπον τοῦ Φαρνεσίου λεγομένου Ἡρακλέους, τῆς Κνιδίας Ἀφροδίτης καὶ ἄλλα· καὶ δὴ καὶ τῶν διαφόρων τῶν τεχνῶν φάσεων, τῆς γενέσεως αὐτῶν, τῆς προόδου καὶ τῆς παρακμῆς των, πρὸς δὲ παρέχουσι καὶ πλουσίαν φιλολογικῶν γνώσεων πηγὴν, δι' ὧν πλείστα μεθρημῆνευται χωρία τῶν κλασικῶν Συγγραφέων. (α)

Ταῦτα καὶ τὰ πολλὰ ἄλλα τῆς Ἐπιστήμης ὠφελήματα καὶ οἱ Λευκάδιοι Ἀρχαιομαθεῖς πρὸ πολλοῦ ἤδη αἰσθανθέντες, οὐ μικρὸν ἀπεδείξαντο ζῆλον ἐν τε τῇ συλλογῇ καὶ μελέτῃ παντὸς μνημείου τῆς Ἀρχαιότητος, μάλιστα δὲ τῶν νομισμάτων, ὅθεν [ἕνα παρασιωπήσωμεν τ' ἀτελέστερα ἄλλα καὶ ἀρτισύστατα] συνεκροτήθησαν ἐξ ὀπισσοῦν πλούσια Ἀρχαιολογικὰ Μουσεῖα, κοσμοῦντα ἤδη καὶ τιμῶντα τὴν μικρὰν πόλιν μας, καὶ γενναίως πάντοτε προσφερόμενα τοῖς τὴν ἐπιστήμην θεραπεύουσιν. Ταῦτα δ' εἰσὶ τῶν ΚΚ. Δρ. Δ. Πετρισοπούλου (β), Δρ. Σπ. Ζαμπελίου, Δρ. Π. Κασταίτου (γ), Κυρ. Φ. Δάστονος, Κυρ. Ν. Ζαμπελίου, καὶ Κυρ. Ἀνδ. Σταύρου, ἐν οἷς, ὡς λέγεται, προέχει τὸ τοῦ πρώτου, καὶ διότι πλουσιώτερον, καὶ διότι παλαιότερον. Δυπούμεθα δὲ ὅτι, περιστάσεις μὴ ὑπ' ἡμῶν ἐξαρτώμεναι, παρεμπόδισαν ἄχρι τῆς ὥρας τὴν ἀπάντων τούτων ἐπίσκεψίν μας, ὅπως οὕτω δυνηθῶμεν νὰ δώσωμεν τοῖς φίλοις τῆς ἐπιστήμης τὴν ὅσον οἷον τε σαφῆ αὐτῶν καὶ πλήρη περιγραφὴν. Ἐπαρκεσθῶμεν λοιπὸν, πρὸς τὸ παρὸν, ταῖς ὀλίγαις, ἃς ἐτύχομεν πληροφορίας περὶ τοῦ Μουσείου Δάστονος, καὶ ταῖς ὀπισσοῦν πληρεστέρας ἄλλαις περὶ ἐκείνου τοῦ Δρ. Κασταίτου, ὅπερ, τυχόντες τῆς χάριτος, ἐπὶ πολλὰς ἐπισκεψάμεθα ἡμέρας.

Καὶ τὸ μὲν Μουσεῖον Δάστη πεπλούτισται ὑπὸ πολλῶν ἀξίων λόγου τῆς Στραγιδογλυφίας ἔργων [Δακτυλιολίθων], καὶ τῆς Μεταλλουργικῆς [πολεμικῶν ἐργαλείων], μάλιστα δὲ ὑπὸ Νομισμάτων παντοίων, ὑπερβαίνοντων τὰ 700. Ἐκ τούτων τὰ μὲν εἰς 80 ἀναφέρονται Ἑλληνικὰς πόλεις, τὰ δὲ εἰς 16 μὴ Ἑλληνικὰς· καὶ ἐκ τῶν πρώτων τὰ 182 ἀνέκρουσι τῇ

(α) Barthelemy, Numismatiq. Anc. pag. 7 καὶ Millin Dict. des Beaux Arts in V. Numismatique.

(β) Τὰ πλείστα ὁ Κύριος οὗτος, ἔσως δὲ καὶ τὰ ἀξιολογώτερα Λευκάδια Νομίσματα ἐξέδωκεν ἐν τῷ αὐτοῦ Saggio Storico sulle prime età di Leucadia. Firenze 1814, καὶ ἐν τῷ Seguito delle Medaglie Leucadie. Padova 1815, καὶ ἐν τῷ Illustraz. d'una Medagl. Leucadia inedita. Padova 1821 —

Ὡς γνωστὸν, τὸ πρῶτον τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ εἶναι πολλῆς πίστεως ἀξίον. Σ. Β.

(γ) Ὁ Κύριος οὗτος, Κεφαλλῆν, διαμένει, ὡς Πρωτοδίκης περὶ τὰ 42 ἤδη ἔτη ἐνταῦθα, ὅπου καὶ τὸ πλείστον τοῦ Μουσείου του συνελέξατο.

Λευκάδι, ὧν τὰ ἐπισημότερα εἶπὶ τὸ τῆς Λεσβίας Σαπφούς (α), τὸ τῆς Λευκαδίας Φιλαίνιδος Ποιητρίας, ἀκμασάσης περὶ τοὺς χρόνους τοῦ Σωκράτους (β), καὶ τὰ μαρτυροῦντα πολλῶν Λευκαδίων Ἀρχόντων ὀνόματα, ὧν ὁ ἀριθμὸς ἀναβαίνει μέχρι τῶν 36 (γ). Τὸ Μουσεῖον κεκόσμηται προσέτι καὶ ὑπὸ πλουσίας Νομισματικῆς Βιβλιοθήκης, ἐν ἣ διαπρέπει τὸ πολύτομον τοῦ Μιονὲ σύγγραμμα.

Τὸ δὲ Μουσεῖον Κατσαίτη, πολλὰ ἴσως τούτου ἀξιολογώτερον, δυνάμεθα νὰ περιγράψωμεν ὅπως οὖν ἀκριβέστερον, καθ' ὃ ἐπισκεφθέντες αὐτὸ πολλάκις.

Πρέπει δὲ νὰ ὁμολογήσωμεν τὴν εὐχαρίστησιν μας καὶ διότι εὗρομεν τὸν Κύριον αὐτοῦ πολλὰ περὶ τὴν ἐπαύξεισιν καὶ βελτίωσιν του προσπαθοῦντα, καὶ διότι ἐπιμελεῖται εἰς τὴν Ἐπιστημονικὴν τῶν μνημείων καταγραφὴν καὶ μελέτην. Εἰς τοῦτο δ' ἔτι μᾶλλον ἐπείσθημεν, εὐτυχήσαντες νὰ ἰδῶμεν καὶ ἑτοιμον αὐτοῦ Ἀρχαιολογικὸν πόνημα, προῖον μακρᾶς πείρας καὶ μελέτης, ἐπιγεγραμμένον « Νομισματικὸν Εὐρετήριον, ἐν Ἀλφαβητικῇ τάξει, τῶν Κυρίων τύπων, ἐν ᾧ περιλαμβάνονται οἱ τε συμβολικοὶ τύποι καὶ αἱ εἰκόνες, καὶ ἐπιγραφαὶ τῶν Βασιλικῶν Νομισμάτων παντὸς ἔθνους τῆς Ἀρχαιότητος. » Εὐχῆς δ' ἔργον ἤθελεν εἶσθαι, νὰ τύχη ὁ φιλόπονος αὐτοῦ συντάκτης καὶ τῆς ἀπαιτουμένης εἰς τὴν ἐκδοσὶν του εὐκαιρίας.

Τὸ Μουσεῖον τέτακται καὶ διήρηται κατὰ τὴν τοῦ Σεστίνη Νομισματικὴν Γεωγραφίαν (δ) καὶ περιλαμβάνει ἄ. Πλείστας πολλῶν εἰδῶν ἀνεκδότους Ἐπιγραφὰς καὶ Κεραμοτυπίας, μάλιστα δὲ Λευκαδικάς· β'. Ἔργα τῆς Γλυπτικῆς, οἷον κάλπας ἐπιταφίους, ἀγαλμάτια, σκεύη καὶ ἀγγεῖα κατασκευῆς καὶ χρήσεως διαφόρου γ'. Ἔργα τῆς Χαλκουργικῆς, οἷον πολεμικῆς ἐργαλεία, σταθμά, ὀριχαλκίνοις ἀστραγάλους κ. τ. λ. δ'. Ἔργα τῆς Σφραγιδογραφίας, οἷον δακτύλια ἀργυρᾶ καὶ χαλκᾶ. ε'. Ἔργα τῆς Νομισματικῆς, οἷον Νομίσματα καὶ νομισματόσημα.

Καὶ τῶν Νομισμάτων (ὧν τὰ μὲν ἀνήκουσιν εἰς 407. Ἑλλ. πόλεις, τὰ δὲ εἰς 17 μὴ Ἑλληνικᾶς), ἀλλὰ μὲν εἰσὶ Ῥωμαϊκὰ, οἷον Αὐτοκρατορικὰ, Οἰκογενειακὰ καὶ τινὰ τοῖς ἀγῶσιν ἀναφερόμενα (*Ludi saeculares et ludi florales* (ε)), ἀλλὰ δὲ Ἑλληνικὰ (ὑπὲρ τὰ 1000), ἐξ ὧν 31 μὲν ἀνήκουσιν ἰσαριθμοῖς Λευκαδίοις Ἀρχουσίαι, 53 δὲ διαφόροις τῆς Νήσου ἱστορικαῖς περιστάσει. Ἐκ τούτων ἀξία παρατηρήσεως εἰσὶ τὰ μετέντυπα, ἧτοι τὰ φέροντα ἐπὶ τοῦ ἀρχαίου αὐτῶν τύπου (βς ἦν κεφαλὴ Ἀθηνᾶς καὶ χεῖρ αἰμα)

(α) Ὅμοιον αὐτοῦ ἐξέδ. ὁ Πετριτσόπουλος ἐν τῷ αὐτοῦ *Seguito delle Medagl. Leucadie.*

(β) Wolfius in *Vita Philaenides* καὶ Πετριτσόπουλ. δς ὁμοιον νόμισμα ἐξέδ. ἐν τῷ αὐτοῦ *Saggio Stor. sulle prime età di Leucadia.*

(γ) Τίνα αὐτῶν ἐξέδ. ὑπὸ Πετριτσόπ. αὐτόθι. Σελ. 47.

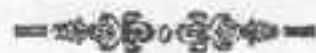
(δ) *Classes Générales seu Monneta vetus.*—Firenze-1821.

(ε) *Vaslet Introd. alla Sienza delle Antiq Rom.* pag-113 Palermo 1811.

τύπον νεώτερον ἄλλον, οἷον ἔφικτον μὲν ἐπὶ τῆς Ἀθηνᾶς μετὰ τῆς ἐπιγραφ. ΦΙΛΙΠΠΟΥ, κεφαλὴν δὲ ταινοφόρον ἐπὶ τῆς χεῖραίρας. Προσέτι. ἀξία προσοχῆς εἰσὶν καὶ τὰ—α. Τὸ τῶν Θῆβκίων, ἀργυροῦν, φέρον κεφαλὴν Ἡρας, ἀφ' ἑτέρου τὸν Κάδμον ἐνοπλον καὶ ἀποβαίνοντα τῆς νῆος μετὰ τῆς ἐπιγραφ. ΘΗΒΑΙΩΝ β'. Τὸ Μέταλλον, ὅπερ ὡς ἑραβεῖον ποιητικῶ διαγωνισμοῦ προσέφερον οἱ Ἀθηναῖοι Διονυσίῳ τῷ Πρεσβυτέρῳ. Ἐν αὐτῷ φαίνεται ἐξ ἐνὸς μὲν ἡ τοῦ Τυρῖνου κεφαλὴ, κρανοφόρος, ἀφ' ἑτέρου δὲ Γλαυζ, προσωπεῖον, καὶ διωτῆς, μετὰ τῆς ἐπιγραφ. ΑΘΗ. ΝΙΚΗΤΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ—καὶ γ'. Τὸ νόμισμα τῶν Λευκαδίων, φέρον ἀφ' ἐνὸς μὲν Πήγασον, ἀφ' ἑτέρου δὲ Τρίαιναν μετὰ τῆς Ἐπιγραφῆς ΛΕΥΚΑΔΙΩΝ ΑΘΗ.—Πρὸς τούτοις καταλεκτὰ καὶ τὰ ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Κυρίου Κατσαίτη Νομισματικὰ Σύγγραμματα.

Καὶ τοσαῦτα ἱκανὰ εἰς ἀπόδειξιν τοῦ πρὸς τὰ Ἀρχαιολογικὰ ζήλου ἐν τῇ μικρᾷ ἡμῶν Πατρίδι, ὅσα, νομιζόμεν, ἀναφέρεται ἐκ τῶν περιστοιχούντων ἡμᾶς σωζομένων πλείστων τῆς Ἀρχαιολογίας ἀντικειμένων, οἷον τῶν Κυκλωπίων τειχῶν, τῶν ἐρειπίων τῆς Λευκάδος, τῶν Ναῶν (Ἀπόλλωνος καὶ Ἡρας), τοῦ Ἄλματος, τῶν λειψάνων τειχοδομίας ἐν Βασιλικῇ καὶ Ἐξωνθείᾳ, τῶν ἀπείρων Νομισμάτων καὶ ἐπιγραφῶν, τῶν μνημάτων, χωμάτων, καλπῶν, κ. τ. λ. τοσούτων ἰσχυρῶν ἐλατηρίων τοῦ πρὸς τὰ ἀρχαῖα ζήλου οὐ μόνον τοῖς πεπαιδευμένοις, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀπλῶς εὐπισθῆτοις καὶ θελγομένοις εἰς τὰ μαρτύρια τῆς προγονικῆς δόξης.

Γ. Ν. Σταματέλος, Λευκάδιος.

Φίλτα τε φίλε!

Τὴν 17 Αὐγούστου ἡμῖν παράνομος εἰς τὴν στήφινωσιν δούλου τινὸς τοῦ πρίγγιπος ὑφ' ὃν διατρέβω. Ἐπειδὴ δὲ μοὶ ἀφάνη περίεργος ἡ ἐθιμοταξία τοῦ γάμου ἐν τοῖς τόποις τούτοις, θέλω διὰ τῆς παραύσης μου νὰ σοὶ περιγράψω αὐτόν, ὅσον εὐκρινέστερον δυναθῶ. Θὰ σοὶ ἀφήσω ὅμως τινὰς ἀπορίδας, διότι καὶ εἰς ταύτας ὄχι μόνον ἐγὼ, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι, εἰμαι βέβαιος, ἀποροῦσιν, ὡς ἐνίοτε ὀλοκλήρους μῆνας περὶ τοῦ ἡλίου ἐνταῦθα ἀποροῦμεν, ἂν διατρέχη εἰσέτι τὸν δρόμον, ἢ τὸν παρήλλαξεν, ἢ ἂν ἀφήσας οὕτω τὴν Ῥωσίαν νὰ ἀποκρυσταλωθῇ, ἀπεκρυσταλώθῃ καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὸ μαῦρον χιονοφόρον νέφος.

Ἄλλ' ἄς ἐπανέλθωμεν εἰς τὰ τοῦ γάμου. Ὁ γάμος ἐμελλε νὰ τελεσθῇ τὴν Κυριακῇ, τὴν δὲ παραμονὴν αὐτοῦ ἦλθεν ὁ γαμβρὸς μετὰ τῆς παρανόμου καὶ τῶν ὑποπαρνούμφων, τριῶν τὸν ἀριθμὸν, καὶ μοὶ προσέφερον δύο μεγίστας κρουλούρας, τόσον ὅμως μεγάλας, ὅστε μοὶ ἐπῆλθέ ἡ παρομοίωσις αὐτῶν πρὸς τὰς ὑπὸ τῆς παροιμίας ἀναφερομένας, « ἂν κάμ' ὁ Μάρτυς οὐδὲ νερὰ κί' Ἀπρίλης ἄλλο ἓνα, νὰ διῆς . . . »